

Jelentés Tiszafüred város 2009. évi lakóhelyi környezeti állapotáról

Tisztelt Tiszafüredi Lakosok!

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (Ktv.) 12. § (2) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a külön jogszabályban meghatározott környezeti információkat - mint közérdekű adatokat - megismerni.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 70/D §. kimondja:

70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

(2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

A helyi környezetvédelmi szabályozás bevezetését követően átláthatóbbá vált a települési környezetvédelmi ügyek, panaszok elbírálása, kivizsgálása. Ez azonban csak az ügyek kivizsgálását tette valamivel könnyebbé, az esetek számát azonban sajnos nem csökkentette. Egyre inkább látható, hogy csak egy környezettudatos magatartásra nevelt felnövekvő generáció lesz képes lényeges változtatásra. Ezt a változatlanul előforduló illegális hulladéklerakásra, a levegőtisztaság-védelmi panaszokra, a nagyszámú gyomnövény és parlagfű elleni védekezés elrendelésre alapozzuk.

Jelentésünkkel számot adunk városunk környezeti állapotáról, az alábbi felosztásban:

- TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET TISZTASÁGA
- LEVEGŐSZENNYEZÉS
- ZAJ –ÉS REZGÉSTERHELÉS
- VIZEK VÉDELME
- HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET TISZTASÁGA

A környezet tisztasága az Önkormányzat és a lakosság közös erőfeszítése és együttes munkájának eredménye. Talán sokak számára is érzékelhetően, a városkép az elmúlt évben tovább javult. Továbbra is nagy gondot fordítunk a közparkok virágosítására, az utak, terek útminőségének javítására. Ma jó néhány egészen kellemes esztétikai élményt nyújtó utcában sétálhatunk, de néhol egy-egy gazdátlan, gondozatlan ingatlan egész utcaképet tesz tönkre. Továbbra is sok gondot okoznak azok külföldi ingatlantulajdonosok, akik befektetési céllal vásároltak ingatlanokat, majd ezeket sorsukra hagyják, a hatóság számára pedig gyakran elérhetetlenek. A teljesség kedvéért hozzá kell tennünk, hogy azok közül viszont, akik saját kikapcsolódásukra, esetleg folyamatos használatra vásároltak ingatlant, egyes tulajdonosok átlagon felüli, rendezett, parkosított udvarral, virágokkal szépítik városunkat.

1 fővel működik a közterület felügyeleti ellenőrzés, melynek így is van érzékelhető eredménye. Gyakran sikerül „melegében” intézkedni, helyreállíttatni az eredeti állapotot, intézkedni a közterület használati szerződés megkötése ügyében, soron kívül felszámoltatni az illegális hulladéklerakást. Fentiekől függetlenül továbbra is fő probléma az elhagyott hulladékok ártalmatlanítása, ez jelentős anyagi forrást igényel az önkormányzat költségvetéséből, elvonva a pénzt más, fontos tennivalók elől.

Az elmúlt évben, az új élelmiszerlánc törvény életbelépését követően csökkentek a Jegyzők parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos jogosultságai, de ezek a jogosultságok (Pl. a növényvédelmi bírság kiszabása) nem szűntek meg, csak más hatóság hatáskörébe tartoznak. A belterületi ellenőrzést és jegyzőkönyv felvételét továbbra is helyben intézzük, és a közérdekű

védekezést is a Jegyző rendeli el, vagyis lényegében semmi nem változott, a parlagrafüvel szembeni védekezési kötelezettség elmulasztóit a törvény nagyon komoly pénzbírságokkal és a közérdekű védekezést teljes költségének megfizetésével szankcionálja. Tavaly is sikeres volt a parlagrafüért - virágot akciónk, melyben az elmúlt évinél lényegesen többen vettek részt, minden cserép virág gazdára talált és több tízezer tő parlagrafüvet szedtek ki tövestől a résztvevők.

A forgalmasabb területeken, – kiemelten a Szabadstrandon – tovább növeltük a köztéri hulladékgyűjtők számát, melyes több helyen természetes anyagokból, tájba illesztve jelentek meg.

LEVEGŐSZENNYEZÉS

Tiszafüreden, a rendelkezésre álló adatok szerint (forrás: KÖTI-KTVF, 2008 évi környezetállapot jelentése) 11 telephelyen 26 db bejelentés-köteles légszennyező pontforrás van nyilvántartva. A pontforrások száma az elmúlt két évben tovább csökkent. A kibocsátó pontok nagyrészt kazán berendezések kéményei, melyekből a jellemzően gázfűtés következtében a szén-dioxid mellett, szén-monoxid, nitrogén-oxidok és kén-dioxid kerül a levegőbe. Az ipari tevékenység minimális szintje következtében településünk levegője továbbra is jó minőségűnek számít.

A zöldhatósághoz benyújtott éves légszennyező kibocsátás-jelentések alapján a város kén-dioxid kibocsátása 0,00 t/év, a szén-monoxidé 0,29, a nitrogén-oxidoké 1,24, a szilárd légszennyező anyagoké 4,29, az illékony szerves vegyületeké 0,15, a szén-dioxidé 1914,00 t/év.

Tovább csökkent a belterületi állattartás, ezáltal a bűzterhelésre benyújtott lakossági panaszok száma is. Téli időszakban – köszönhetően a mindenkit sújtó gazdasági válságnak is – továbbra is gyakoriak a szerves műanyag származékok és egyéb káros égéstermék eredményező hulladékok háztartási tüzelőberendezésben való égetése, mely teljesen szabálytalan, e mellett súlyos egészségkárosodást idézhet elő.

Továbbra is erős, sőt egyre erősebb a belváros levegőterhelése, főként a reggeli órákban és piaci napokon. A nagyforgalom következménye a nitrogén-oxidok, de a többi fent említett gáz is, sőt az ún. BTEX anyagok (aromás szén-hidrogének: Benzol, Toluol, Etil-benzol, Xilol) és a szállópor okozta lokális levegőterhelés.

VIZEK VÉDELME

Egyre többet hallhatunk, olvashatunk a tiszta, jó minőségű ivóvíz stratégiai fontosságáról, arról, hogy ennek a kincsnek az előteremtése lesz az emberiség legnagyobb kihívása, sajnos emiatt nemzetek konfrontációja, tömeges migráció és az ökológiai egyensúly elmozdulása várható. Ideje mindenkinek erre gondolni, amikor szükségletei felett használja az ivóvizet. A vizek védelmét három alfejezetben tárgyaljuk, úgymint:

1. Csapadékvíz elvezetés

2009. évben ismételten kiírásra került a települési bel- és külterületi csapadékvíz elvezetés című pályázat, melyre Önkormányzatunk benyújtotta pályázatát. Sajnálatos, hogy a 2006. évi kiírás 500 millió Ft-jával szemben, a mostani pályázati lehetőség csak 300 millió Ft-ra szól, de ennek az összegnek az elnyerésével is jelentősen javítható a város bel- és csapadékvíz elleni kitettsége. Szándékaink szerint elsősorban az örvényi városrész, a Feszty-tó környéke és – tekintettel az induló TESCO Áruház beruházásra is – a Madách utcai elvezető árokhoz kapcsolható öblözet egy részének vízelvezetését lehetne elvégezni.

Az elmúlt évben továbbra is folyamatos volt a belterületi árkok tisztítása, karbantartása, profilozása. A külterületi levezető árkok és befogadók állapotában továbbra sincs jelentős előrelépés, bár megindultak a munkák, elsősorban a réti területen. Fontos ezt a munkát folytatni, és reményeink szerint segít ebben a Tiszafüredi belvíz főcsatorna rendbetétele is (erre a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság pályázott, a fent említett pályázat keretében) mely a környező árkok által szállított vizeket fogadja be.

2. Ivóvíz-ellátás, szennyvíz-elhelyezés

A település közüzemi vízvezeték-hálózatának hossza 112 km, az ivóvíz ellátásba bekapcsolt háztartások aránya 98-99 %. Ma már csak üres telkek beépítése kapcsán fordul elő ivóvíz bekötés. Az ivóvíz minősége továbbra sem elégíti ki minden paraméterében az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló, módosított 201/2001. (X.25.) Korm. rendelet 1 sz. mellékletében rögzített előírásokat.

A javulás zálogaként indított Észak-alföldi Régió ivóvízminőség javító program nagyon megtorpant, bár egy-két környező településen megtörtént az új ivóvíz-kezelő rendszer műszaki átadás-átvétele, Tiszafüreden semmilyen kézzel fogható változás nem történt.

A település szennyvízhálózatba becsatolt háztartásainak száma tovább nőtt, a tisztított szennyvíz aránya változatlanul 100 %, vagyis a hálózatba kerülő szennyvíz - a tengelyen beszállított is – a szennyvíz telepről teljes egészében tisztítottan távozik. A telep megfelelő működését azonban jelentősen veszélyezteti a jelentős számú illegális csapadékvíz rákötés, melyek komolyabb csapadék esetén jelentősen megnövelik a telep hidraulikai terhelését. Ez pedig azzal a veszéllyel jár, hogy a kapacitást meghaladó terhelés esetén tisztítatlan, vagy csak részben tisztított szennyvíz kerül az élővízbe.

2009 évben illegális szennyvíz-leürítés nem jutott tudomásunkra, ami az elmúlt éveket figyelembe véve öröndetes.

3. Talajvíz felhasználással működő kutak

A kismélységű, családi vízigényt kielégítő fúrt kutak engedélyezése változatlanul a helyi jegyző hatáskörébe tartozik, aki az engedélyezett kutakról nyilvántartást vezet. Városunkban a helyi környezetvédelmi szabályozás elfogadását követően hozzávetőleg fél évet biztosítottunk a lakosság számára a meglévő kutak bejelentésére. Sajnos nagyon sok ingatlan tulajdonos nem élt ezzel a díjmentes lehetőséggel, így ők csak a kút fennmaradását kérelmezhetik, mely illeték megfizetésével és – esetenként – bírság kiszabásával is együtt jár. Elkerülhetetlen, hogy a közeljövőben egy teljes körű felmérést készítsünk ezekről a kutakról, hiszen csak így kaphatunk teljes képet a talajvíz felhasználásról.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A hulladékgazdálkodásban mára megszokottá vált a modern hulladékgyűjtő járművek mozgása a városban, melyek a Tisza-tavi Regionális Hulladékkezelő telepre szállítják a kommunális hulladékainkat. A rendszeres hulladékgyűjtési szolgáltatást igénybe vevők aránya megközelíti a 100 %-ot, mégis rendszeres az illegális hulladék lerakás. Az elhagyott hulladékokban a háztartási gépektől a gépjármű alkatrészeken, a zöldhulladékon, az építési-bontási hulladékon át a kommunális hulladékot is felfedezhetjük. Sokan sajnos ma sem tudják, hogy a hulladékká vált háztartási elektromos készüléket a kereskedő köteles visszavenni. Az is sajnálatos, hogy nagyon kevesen komposztálnak, pedig ezzel a kukába kerülő hulladék mennyisége látványosan csökkenthető lenne. Az illegális hulladéklerakást minden eszközzel próbáljuk megakadályozni, a beazonosítható elkövetők ellen pedig szigorúan fellépni.

Településünkön 12 db gyűjtősziget van telepítve, melyek a kiemelt hulladékok szelektív gyűjtését biztosítják. Itt is van még hová fejlődni, hiszen gyakran kerül kommunális hulladék ezekre a gyűjtőszigetekre, sokan nem a konténereken feltüntetett hulladékot helyezik be a nyíláson, nagyon sokan pedig levegővel töltik meg a gyűjtőkonténert, mivel nem veszik a fáradságot, hogy kiszorítsák azt a PET-palackokból.

ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

Környezetünkben nagyon sok zajforrás működik, ami zavarhatja mindennapi tevékenységünket, esetleg munkánkat, nyugodt pihenésünket. Ezek egy része csak átmenetileg és néhány embernek

okoz kellemetlenséget, másrészt azonban tartósan és jelentős területen terheli a környezetet. A lakóhely, a települések zajterhelése minden esetben integrálja a környezeti zaj forrásainak fő osztályait, melyek a következők: közúti közlekedés, (légi közlekedés), vasúti közlekedés, az ipari üzemek, szolgáltatási létesítmények. Az elmúlt évtizedben a zaj a városi lakosságot terhelő környezeti ártalmak közül - a levegőszennyezés után - a második helyre került.

Az ipari zajkibocsátás Tiszafüreden továbbra sem jellemző, esetenként építés közbeni zajkibocsátásra, lakossági, illetve vendéglátó egységek zajára érkezik jelzés. 2009. évben elsősorban utóbbira volt – több esetben példa – ezekben az ügyekben nyitvatartási idő korlátozással, vagy egyéb intézkedés megtételének előírásával jártunk el. A kistérség székhelye szerinti jegyző hatásköre és illetékessége – többek között – az üzemi és szabadidős zajforrások zajkibocsátási határértékének előírása. Erre több esetben is sor került, bár helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályozás hiányában csak a miniszteriális szintű szabályozás által, az adott lakóövezetre (védendő objektumokra) előírt határértékeket állapíthatjuk meg. A közeljövő egyik fontos feladata a helyi szabályozás megalkotása és elfogadása, melyben a tiszafüredi sajátosságokra lehet igazítani a határértékek előírását.

Tiszafüred, 2010. március

B a r a n y a Pál
városi jegyző